

## **PROCEDURA REALIZACJI PROJEKTU GRANTOWEGO PN.**

„Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych w gminach powiatu oławskiego, strzelińskiego i średzkiego”



## SPIS TREŚCI

1. WYKAZ PODSTAWOWYCH POJĘĆ.....	2
2. WPROWADZENIE.....	5
3. SPOSÓB WYBORU GRANTOBIORCÓW .....	5
4. KRYTERIA WYBORU GRANTOBIORCÓW .....	6
5. TRYB APLIKOWANIA O GRANTY .....	7
6. INFORMACJE O PRZEZNACZENIU GRANTÓW.....	11
7. INFORMACJE O TRYBIE WYPŁACANIA GRANTÓW, W TYM ZAKRES WYMAGANEJ DOKUMENTACJI OD GRANTOBIORCY ORAZ JEJ WERYFIKACJA.....	16
8. SPOSÓB REALIZACJI ZAMÓWIEŃ PRZY ZAKUPIE, DOSTAWACH, USŁUGACH .....	19
9. INFORMACJE O WYMOGACH W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA GRANTÓW .....	20
10. ZASADY DOTYCZĄCE ODZYSKIWANIA GRANTÓW W PRZYPADKU ICH WYKORZYSTANIA NIEZGODNIE Z CELAMI PROJEKTU GRANTOWEGO .....	20
11. ZASADY DOTYCZĄCE MONITOROWANIA I KONTROLI GRANTÓW .....	21
12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE .....	22
13. ZAŁĄCZNIKI .....	23

## 1. WYKAZ PODSTAWOWYCH POJĘĆ

**Projekt grantowy** – projekt, w którym beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez Grantobiorców.

**Grant** – środki finansowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, które Grantodawca na podstawie umowy powierzył Grantobiorcy na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego.

**Grantodawca – Lider oraz Partnerzy Projektu Grantowego**, beneficjent udzielający grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego przez Grantobiorców. Grantodawca nie może być jednocześnie Grantobiorcą.

**Grantobiorca** – odbiorca ostateczny będący podmiotem publicznym albo prywatnym, innym niż beneficjent projektu grantowego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

**Mikroinstalacja OZE** – instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 120 kW.

**Odnawialne źródła energii** – odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z bioptynów.

**Wysokoemisyjne źródło ciepła** - źródło ciepła niespełniające norm emisyjnych ekoprojektu<sup>1</sup> obowiązujących od roku 2020 lub wymagań klasy 5<sup>2</sup>, emitujące do atmosfery CO<sub>2</sub> oraz inne zanieczyszczenia, takie jak pyły zawieszane PM 10 i PM 2,5 i inne związki toksyczne powstające w wyniku spalania paliw.

**Budynek jednorodzinny** - budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

**Budynek wielorodzinny** - budynek mieszkalny wielorodzinny - budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie szeregowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym wydzielono więcej niż dwa lokale mieszkalne.

---

<sup>1</sup> określonych w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią

<sup>2</sup> według normy PN-EN 303-5:2012

**Umowa o dofinansowanie projektu** - umowa zawarta między właściwą instytucją a Wnioskodawcą (Grantodawcą), którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca, co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. 2016 poz. 1870 z późn. zm.) albo porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

**Trwałość Projektu** – czas, w którym Grantobiorca zobowiązany jest do utrzymywania instalacji wymienionej w ramach Projektu w niezmiennym stanie technicznym, co oznacza brak możliwości zmiany miejsca instalacji i jej przeznaczenia przez okres 5 lat od dnia zakończenia realizacji Projektu przez Gminę Domaniów, tj. od dnia wpływu ostatniej transzy dofinansowania (zgodnie z art.71 Rozporządzenia nr 1303/2013). Mieszkaniec zostanie poinformowany pisemnie i za pośrednictwem komunikatu na stronach internetowych Urzędu Gminy Partnerstwa o dacie zakończenia okresu trwałości Projektu.

**DIP** – Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca, której powierzono wdrażanie Działania 3.3 RPO WD będąca Instytucją Ogłaszającą Konkurs (IOK).

**Zespół ds. Projektu** – zespół projektowy, w którego skład wchodzi Koordynator Projektu (po stronie Lidera) oraz pracownicy punktów konsultacyjnych (po stronie Lidera oraz Partnerów).

**Rada ds. Projektu** – organ decyzyjny powołany na potrzeby realizacji projektu grantowego, w którego skład wchodzi przedstawiciele Lidera oraz gmin Partnerskich.

Podstawa prawna:

1. *rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwane „rozporządzeniem ogólnym”;*
2. *rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu z późn. zm, zwane „rozporządzeniem 651/2014”;*
3. *rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis;*
4. *rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe;*

5. rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1188 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń;
6. rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe;
7. rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 zwane „rozporządzeniem de minimis”;
8. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
9. rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 ;
10. ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
11. Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej,
12. ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
13. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
14. ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi;
15. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 18 grudnia 2014 r. (z późn. zm.), zwanym „ RPO WD”;
16. ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1460) wraz z aktami wykonawczymi, zwana „ustawą wdrożeniową”.
17. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, zaakceptowany 15.10.2018 r. (wersja 36) przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, zwany „SZOOP RPO WD”;
18. Poradnik opublikowany przez Ministerstwo Rozwoju „Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami” oraz inne dokumenty dotyczące dostępności realizowanych projektów dla osób z niepełnosprawnościami znajdujące się na stronie [www.power.gov.pl/dostepnosc](http://www.power.gov.pl/dostepnosc) oraz w zakładce Poznaj Fundusze Europejskie bez barier znajdujące się na stronie internetowej RPO WD (<http://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/poznaj-fundusze-europejskie-bez-barier/>).
19. Zalecenia Instytucji Zarządzającej do realizacji projektów grantowych – Zalecenia Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014 -2020 do realizacji projektów grantowych w ramach działania 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.
20. Regulamin konkursu RPDS.03.03.01-IP.01-02-324/18;

## 2. WPROWADZENIE

2.1. Procedura określa zasady uczestnictwa w Projekcie, którego celem jest *Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych w gminach powiatu oławskiego, strzelińskiego i średzkiego.*

2.2. Projekt realizowany jest na podstawie uzyskanego dofinansowania w ramach konkursu nr RPDS.03.03.01-IP.01-02-324/18 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś Priorytetowa III. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym, Poddziałanie 3.3.1 OSI Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – konkurs horyzontalny OSI, Typ 3.3 e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii - projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej – projekt grantowy.

## 3. SPOSÓB WYBORU GRANTOBIORCÓW

3.1. Podmioty uczestniczące w projekcie (Grantobiorcy) zostaną wybrane w drodze otwartego naboru z zachowaniem bezstronności i przejrzystości zastosowanych procedur w oparciu o kryteria wyboru Grantobiorców (Rozdz. 4. Kryteria wyboru Grantobiorców).

3.2. Nabór Grantobiorców prowadzony będzie przez Grantodawcę w dwóch rundach.

3.3. Rekrutacja uczestników przeprowadzona będzie w oparciu o złożone wnioski o udzielenie grantu. Nabór prowadzony będzie równocześnie przez wszystkich Partnerów.

3.4. Informacje dotyczące projektu i naboru wniosków Grantobiorców zostaną zamieszczone na stronach internetowych instytucji wskazanych poniżej oraz w ich siedzibach, a także na tablicach informacyjnych w postaci plakatów, broszur rozmieszczonych na terenie objętym projektem, w szczególności w:

- Urząd Gminy Domaniów
- Urząd Miejski w Oławie
- Urząd Miejski Środa Śląska
- Urząd Gminy i Miasta Strzelin
- Urząd Gminy Malczyce
- Urząd Gminy Kostomłoty
- Urząd Miasta i Gminy Wiązów

- Urząd Gminy Borów.

3.5. Ogłoszenia dotyczące projektu i naboru Grantobiorców zostaną zamieszczone w prasie lokalnej o zasięgu adekwatnym do zasięgu Partnerstwa.

#### 4. KRYTERIA WYBORU GRANTOBIORCÓW

4.1. O grant mogą ubiegać się:

4.1.1. osoby zamieszkałe na obszarze objętym partnerstwem, tj. gmin: Domaniów, Gmina Miasto Oława, Miasto i Gmina Środa Śląska, Miasto i Gmina Strzelin, Gmina Malczyce, Gmina Kostomłoty, Miasto i Gmina Wiązów i Gmina Borów;

4.1.2. właściciele domów jednorodzinnych położonych na obszarze objętym partnerstwem lub właściciele mieszkań w domach wielorodzinnych położonych na obszarze objętym partnerstwem

lub najemcy mieszkań w domach wielorodzinnych (posiadający tytuł do lokalu mieszkalnego oraz prawo do dysponowania lokalem na cele projektu w okresie realizacji i trwałości projektu)

lub wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe czy TBS.

4.2. Dopuszczalne formy prawa dysponowania nieruchomością:

4.2.1. własność – dokumenty zgłoszeniowe podpisuje jedynie właściciel;

4.2.2. współwłasność – wszyscy współwłaściciele nieruchomości muszą podpisać dokumenty zgłoszeniowe;

4.2.3. inne udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością – pod warunkiem, że obejmuje co najmniej okres trwałości projektu (min. do 31.12.2026 r.) dokumenty zgłoszeniowe podpisują wszystkie osoby wskazane w dokumencie, jako posiadające na jego podstawie prawo do dysponowania nieruchomością; w przypadku nieobecności właściciela należy dostarczyć pisemne notarialne upoważnienie do podpisywania oświadczeń w imieniu właściciela.

4.3 Wnioskodawca może **złożyć jeden Wniosek** o Grant na obszarze Partnerstwa tj. gmin: Domaniów, Gminy Miasto Oława, miasta i gminy Środa Śląska, Strzelin, Malczyce, Kostomłoty, Wiązów i Borów;

4.4 Do udzielenia grantu kwalifikują się osoby/podmioty bez zaległości w podatkach i opłatach lokalnych oraz innych należnościach wobec Gmin: Domaniów, Gminy Miasto Oława, miasta i gminy Środa Śląska, Strzelin, Malczyce, Kostomłoty, Wiązów i Borów (na dzień składania wniosku). Dla osób/podmiotów posiadających zaległości, o których mowa

powyżej w dniu rozpoczęcia naboru kryterium będzie spełnione w przypadku ich opłacenia przed złożeniem wniosku o udzielenie grantu.

4.5 Kryteria wyboru przedstawione zostały w Kryteriach Oceny Projektu Grantowego stanowiące **Załącznik nr 1** do niniejszego dokumentu.

4.6 Dofinansowanie może być udzielone na przedsięwzięcia, **które nie zostały rozpoczęte przed dniem zawarcia** umowy o powierzenie grantu (faktury przedstawione do rozliczenia przez Grantobiorcę są wystawione po podpisaniu umowy o powierzenie grantu pomiędzy Grantobiorcą i Grantodawcą), **nie dotyczy audytu energetycznego wykonanego zgodnie z metodologią IOK.**

## 5. TRYB APLIKOWANIA O GRANTY

5.1. Informacje o konkursie – Przedmiotem konkursu jest udzielenie dofinansowania na realizację projektów grantowych, o których mowa w art. 35 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, składanych w ramach Oś Priorytetowa III. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym, Poddziałanie 3.3.1 OSI Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – konkurs horyzontalny OSI, Typ 3.3 e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii - projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej – projekt grantowy, którego celem szczegółowym jest zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.

5.2. Procedura składania wniosków:

5.2.1. Nabór wniosków o udzielenie grantu. Za ogłoszenie konkursu odpowiadać będą w takim samym stopniu Lider oraz partnerzy projektu.

5.2.2. Składanie wniosku o udzielenie grantu w Projekcie będzie odbywać się poprzez złożenie podpisanej wersji papierowej w Urzędzie Miasta/Gminy (lidera oraz partnerów) **na obszarze, której znajduje się nieruchomość** zgłaszana do projektu – osobiście lub też za pomocą operatora pocztowego (liczy się **data wpływu do Urzędu**). Wnioski, które wpłyną po terminie naboru nie będą uwzględniane.

5.2.3 Wypełnienie i złożenie wniosku nie jest jednoznaczne z uczestnictwem w projekcie.

5.2.4 Wniosek wraz z załącznikami złożony przez Grantobiorcę nie podlega zwrotowi i stanowić będzie część dokumentacji z przebiegu procesu naboru.

5.2.5 Na etapie składania wniosku o udzielenie grantu nie jest wymagane posiadanie pozwoleń/zezwoleń na realizację zakresu inwestycji zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Prawomocne pozwolenia/zezwoleń będą wymagane na etapie podpisania umowy o powierzenie grantu.



5.2.6 Na podstawie rejestru złożonych wniosków o grant, Grantodawca dokonuje oceny formalnej przedłożonych wniosków o grant wraz z załącznikami w oparciu o kryteria oceny projektu grantowego, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej procedury.

5.2.7. Ocena przedłożonego wniosku o udzielenie grantu w zakresie **kryteriów formalnych** przeprowadzona jest, nie później niż do 30 dni kalendarzowych od dnia zakończenia naboru. Wstępna weryfikacja formalna dokonana zostanie przez pracowników punktu konsultacyjnego zlokalizowanego w każdej Gminie. Ocena dokonana zostanie poprzez wypełnienie listy sprawdzającej. W przypadku potrzeby złożenia dodatkowych wyjaśnień, stwierdzenia we wniosku braków formalnych i oczywistych omyłek Grantobiorca zostanie wezwany listem poleconym do jednorazowego uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistych omyłek w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji. Uzupełnienie braków możliwe będzie wyłącznie w przypadku kryteriów, w ramach których dopuszczalna jest korekta oraz zakresie umożliwiającym spełnienie kryteriów. Niewniesienie dodatkowych wyjaśnień, niepoprawienie wniosku, złożenie przez Grantobiorcę wyjaśnień niepozwalających na stwierdzenie, że kryteria zostały spełnione lub niepoprawienie wszystkich braków i omyłek w terminie spowoduje odrzucenie wniosku i niedopuszczenie projektu do dalszej oceny. Odrzucenie Wniosku i niedopuszczenie do dalszej oceny nastąpi również w przypadku wprowadzenia do wniosku innych zmian niż te wynikające z pisma wzywającego do uzupełnień braków formalnych lub poprawienia oczywistych omyłek.

Grantobiorca przedkłada do wniosku o udzielenie grantu dokument potwierdzający planowane efekty ekologiczne przedsięwzięcia w tym uproszczony audyt energetyczny oraz upoważnienie na przeprowadzenie uproszczonego audytu energetycznego sporządzonego w oparciu o metodologię wskazaną przez IOK na jego rzecz i na jego koszt przez podmiot wyłoniony przez Grantodawcę. Lista uprawnionych audytorów będzie dostępna na stornie internetowej Lidera i Parterów wraz z informacją o sposobie podjęcia współpracy z audytorem. Dopuszcza się wykorzystanie audytów już posiadanych przez grantobiorcę sporządzonych (zaktualizowanych) nie wcześniej niż na dwa lata przed rokiem ogłoszenia konkursu o dofinansowanie.

5.2.8. Po uzupełnieniu/poprawie Wniosku o udzielania grantu ocena jest kontynuowana.

5.2.9. Grantodawca prowadzi rejestr Wniosków o udzielenie grantu, które przeszły pozytywnie i negatywnie ocenę formalną. Grantodawca zapewnia, że wszystkie wnioski, które zostały pozytywnie ocenione formalnie, zostaną przekazane do oceny merytorycznej.

5.3. Ocena przedłożonego wniosku o udzielenie grantu w zakresie **kryteriów merytorycznych** (ocenie merytorycznej podlegają wyłącznie wnioski uznane za kompletne i spełniające kryteria oceny formalnej) przeprowadzona jest w okresie do 21 dni kalendarzowych od dnia ogłoszenia wyników oceny formalnej. Ocena dokonana zostanie przez pracowników punktu konsultacyjnego zlokalizowanego w każdej Gminie na podstawie listy sprawdzającej.

5.3.1 W trakcie oceny merytorycznej Grantodawca może wystąpić do Grantobiorcy o wyjaśnienia w sprawie zapisów Wniosku o udzielenie grantu, które są niezbędne do przeprowadzenia oceny kryteriów merytorycznych. W ramach procedury wyjaśnień Grantobiorca nie może uzupełniać wniosku o dodatkowe zapisy, a jedynie wyjaśniać zapisy umieszczone we Wniosku o udzielenie grantu. Proces wyjaśnień wstrzymuje bieg oceny merytorycznej Wniosku. W przypadku niespełnienia któregokolwiek z kryteriów merytorycznych Wniosek o udzielenie Grantu jest negatywnie oceniany.

5.3.2 Usunięto.

5.3.3 Po każdym etapie oceny (formalnej i merytorycznej) wyniki zostaną zamieszczone na stronie internetowej Grantodawcy (Lider) oraz na stronach internetowych gmin prowadzących nabór (Partnerzy). Listy będą przygotowywane przez pracowników punktów konsultacyjnych po zakończeniu oceny formalnej oraz merytorycznej po uprzedniej akceptacji Zespołu ds. Projektu oraz akceptacji Rady ds. Projektu.

5.3.4. Lista Grantobiorców Projektu składać się będzie z 8 (ośmiu) List Podstawowych, tj. Lidera i Partnerów Projektu. Osoby/podmioty, które nie znajdą się na liście Grantobiorców projektu w wyniku rozstrzygnięcia I rundy, będą miały możliwość ponownego aplikowania o środki finansowe w II rundzie naboru wniosków.

5.3.5 Grantobiorca po uzyskaniu informacji o pozytywnej ocenie merytorycznej Wniosku o udzielenie grantu, zobowiązany jest przedstawić do Grantodawcy w terminie 14 dni kalendarzowych Protokół z Wyboru Wykonawcy/ców. W sytuacji ciężącego na Grantobiorcy obowiązku stosowania PZP termin dostarczenia Protokołu z wyboru Wykonawcy/ców, może za zgodą Grantodawcy, ulec wydłużeniu.

5.3.6 Grantodawca zastrzega sobie prawo do weryfikacji przedłożonych ofert.

5.3.7 Alokacja przewidziana na granty jest proporcjonalna do liczby Partnerów uczestniczących w projekcie. Alokacja przypadająca na Partnera wynosi **935 083,61 zł** (wartość przeznaczona na dofinansowanie w 85% ze środków RPO WD).

Jeżeli wartość inwestycji przekroczy daną alokację na Miasto/Gminę liczba inwestycji ulegnie zmniejszeniu.

Grantodawca zastrzega sobie prawo do przesuwania alokacji pomiędzy Gminami, które objęte są projektem, w zakresie przesunięcia niewykorzystanych środków na Gminę / Miasto, w której wystąpią niedobory środków finansowych na zrealizowanie inwestycji.

5.3.8 Alokacja przewidziana na poszczególne nabory Lidera i każdego Partnera wynoszą:

Alokacja przewidziana na granty I naboru:

Gmina Domaniów	701 312,71 zł
Gmina Miasto Oława	701 312,71 zł
Gmina Strzelin	701 312,71 zł
Gmina Wiązów	701 312,71 zł
Gmina Borów	701 312,71 zł
Gmina Środa Śląska	701 312,71 zł

Gmina Malczyce	701 312,71 zł
Gmina Kostomłoty	701 312,71 zł

Alokacja przewidziana na granty II naboru

Gmina Domaniów	233 770,90 zł
Gmina Miasto Oława	233 770,90 zł
Gmina Strzelin	233 770,90 zł
Gmina Wiązków	233 770,90 zł
Gmina Borów	233 770,90 zł
Gmina Środa Śląska	233 770,90 zł
Gmina Malczyce	233 770,90 zł
Gmina Kostomłoty	233 770,90 zł

**5. 3.9. Termin naboru wniosków:**

**I runda: 06.07.2020r** od godziny otwarcia poszczególnych Urzędów Miasta/Gmin do **31.08.2020r** do końca dnia pracy urzędów;

**II runda: 11.01.2021r.**, od godziny otwarcia poszczególnych Urzędów Miasta/Gmin do **12.02.2021r.** do końca dnia pracy urzędów.

5.4. Zatwierdzenie wniosku o grant do dofinansowania dokonywane jest w formie decyzji Rady ds. Projektu.

5.4.1 Informacja o decyzji Grantodawcy przekazywana jest Grantobiorcy w formie pisemnej niezwłocznie po jej podjęciu drogą mailową na wskazany przez Grantobiorcę we Wniosku o udzielenie grantu adres mailowy, a w przypadku braku takiej możliwości listownie.

5.4.2 Decyzja w sprawie udzielenia Grantu ważna jest przez 60 dni kalendarzowych od daty jej podjęcia i w tym terminie konieczne jest podpisanie z Grantobiorcą Umowy o powierzenie Grantu.

5.4.3 Jeżeli termin, o którym mowa powyżej, nie jest możliwy do zachowania przez Grantobiorcę, zobowiązany jest on przed upływem wyznaczonego czasu poinformować pisemnie o tym fakcie Grantodawcę.

Niedostarczenie do Grantodawcy pozyskanych ofert od potencjalnych wykonawców w terminie określonym w punkcie 5.3.5, oznaczać będzie rezygnację Grantobiorcy z możliwości podpisania umowy o powierzenie grantu.

5.4.4 Umowy o powierzenie grantu podpisywane będą po zakończeniu oceny merytorycznej oraz po pozytywnej weryfikacji przedłożonych ofert dotyczących wyboru Wykonawcy/ców wraz z protokołem z wyboru wykonawcy i złożonego oświadczenia Grantobiorcy, iż dane i informacje wskazane we Wniosku o udzielenie grantu nie uległy zmianie - wraz z dokumentacją fotograficzną obecnego źródła ogrzewania. Grantodawca

podpisuje Umowę o powierzenie Grantu, która stanowi Załącznik do Procedury. Wzór umowy może ulec modyfikacji z uwagi na zmianę przepisów prawa polskiego i/lub unijnego dotyczącego na przykład kwestii podatkowych, wymaganej dokumentacji i.in.

## 6. INFORMACJE O PRZEZNACZENIU GRANTÓW

6.1. Środki finansowe przyznanego grantu przeznaczone są na realizację zadań przez Grantobiorców zmierzających do osiągnięcia celów projektu.

6.2. Do oceny kwalifikowalności wydatków w ramach grantu mają zastosowanie Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz zasady w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 - formuła grantowa.

6.3. Wydatki kwalifikowane, niezbędne do realizacji celów projektu grantowego ponoszone przez Grantobiorców **muszą dotyczyć wymiany wysokoemisyjnego źródła ciepła (element obowiązkowy)**, która spełnia następujące warunki:

- a) polega na zastąpieniu kotła / pieca podłączeniem do sieci ciepłowniczej (sieć ciepłownicza może być jednocześnie siecią chłodniczą); wyjątek stanowi sytuacja, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej nie jest możliwe z przyczyn technicznych lub ekonomicznie nieuzasadnione;
- b) wysokoemisyjne źródło ciepła może być zastąpione instalacją źródła ciepła wykorzystującego OZE (Odnawialne Źródła Energii);
- c) polega na wymianie kotła / pieca na inny kocioł / miejscowy ogrzewacz pomieszczeń jeśli spełnione są łącznie poniższe warunki:
  - kocioł / piec wymieniany może być zastąpiony wyłącznie przez kocioł / miejscowy ogrzewacz pomieszczeń spalający **biomasę lub paliwa gazowe** (nie dopuszcza się wymiany dotychczas użytkowanych kotłów / pieców na kotły węglowe lub olejowe; wymianie nie podlegają również dotychczas użytkowane kotły gazowe i olejowe);
  - wymiana kotła / pieca musi skutkować obniżeniem emisji CO<sub>2</sub> w stosunku do stanu sprzed inwestycji; w przypadku zmiany kotła skutkującego zamianą spalanego paliwa zmniejszenie emisji CO<sub>2</sub> musi wynieść co najmniej 30%;
  - wymiana źródła ciepła skutkuje zmniejszeniem emisji PM 10 i PM 2,5;
  - zakupione i zamontowane urządzenie oraz wyroby budowlane mają być wykonane fabrycznie i zamontowane po raz pierwszy oraz dopuszczone do obrotu handlowego;



- urządzenie winno posiadać deklarację zgodności z przepisami z zakresu bezpieczeństwa produktu (CE lub B) podanych przez producenta oraz instrukcję obsługi i użytkowania w języku polskim;
  - **wspierane urządzenia do ogrzewania na biomasę (paliwa stałe) muszą charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią. Wszystkie kotły wymienione w ramach projektu będą wyposażone w automatyczny podajnik paliwa (nie dotyczy kotłów zgazowujących) i nie będą posiadały rusztu awaryjnego ani elementów umożliwiających jego zamontowanie. Kryterium jest spełnione, jeśli kocioł spełnia ww. warunki. Na etapie składania wniosku wymagane jest złożenie oświadczenia o zapewnieniu spełnienia powyższego wymogu w czasie realizacji projektu.**
  - wspierane urządzenia do ogrzewania na gaz muszą spełniać, w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń, wymagania klasy efektywności energetycznej **minimum A**, określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r., oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE.
  - pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej **minimum A+**. Pompy ciepła zakupione i montowane w ramach Programu muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE.
  - certyfikat zgodności z normą PN-EN 12975-1 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy – kolektory słoneczne – Część 1: „Wymagania ogólne” wraz ze sprawozdaniem z badań kolektorów przeprowadzonym zgodnie z normą PN-EN 12975-2 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy - kolektory słoneczne - Część 2: Metody badań” lub PN-EN ISO 9806 „Energia słoneczna - Słoneczne kolektory grzewcze - Metody badań” lub europejski znak jakości „Solar Keymark”, nadane przez właściwą akredytowaną jednostkę certyfikującą. Data potwierdzenia zgodności z wymaganą normą lub nadania znaku nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia Wniosku o powierzenie Grantu.
- d) dotychczasowe wysokoemisyjne źródło ciepła może być zastąpione źródłem (-ami) zasilanymi energią elektryczną do bezpośredniego ogrzewania lub ogrzewania czynnika w instalacji CO (np. kable lub maty grzejne, elektryczne kotły CO) i z założenia zasilaną

z instalacji wykorzystującej OZE – np. instalacją fotowoltaiczną, stanowiącą element inwestycji lub instalacją fotowoltaiczną już istniejącą; **nie dopuszcza się źródeł elektrycznych zasilanych z sieci energetycznej** (za wyjątkiem „odbierania” z sieci nadwyżki, np. uzyskanej w miesiącach letnich). Kryterium jest spełnione, jeśli ogrzewanie elektryczne spełnia ww. warunki.

e) możliwe jest stosowanie rozwiązań hybrydowych, łączących rozwiązania z punktów b), c) i d) pod warunkiem łącznego spełnienia wszystkich warunków dotyczących poszczególnych źródeł ciepła opisanych w punktach b), c) i d) np. pompy ciepła zintegrowane z kotłami gazowymi – jeśli łącznie spełniają wymogi dla OZE i kotłów.

6.4. Kwalifikowalne mogą być wyłącznie wydatki, które mają na celu wymianę źródła ciepła z ewentualnym dostosowaniem instalacji grzewczej i/lub pozyskiwania ciepłej wody użytkowej, bądź do wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby budynku/ mieszkania, gdzie wymianie podlega źródło ciepła.

Kwalifikowane są:

6.4.1. Kwalifikowane są wydatki związane z wymianą wysokoemisyjnego źródła ciepła tj.:

- a) podłączenia do sieci ciepłowniczej / chłodniczej;
- b) demontaż dotychczasowego źródła ciepła;
- c) montaż nowego źródła ciepła opartego na biomasie lub paliwach gazowych;
- d) montaż nowego źródła ciepła opartego o OZE;
- e) montaż nowego źródła ciepła opartego o zasilanie energią elektryczną do bezpośredniego ogrzewania lub ogrzewania czynnika w instalacji CO (np. kable lub maty grzejne, elektryczne kotły CO) i zasilaną z instalacji wykorzystującej OZE – np. instalacji fotowoltaicznej, stanowiącej element inwestycji lub instalacji fotowoltaicznej już istniejącej;
- f) budowa lub modernizacja instalacji centralnego ogrzewania o ile wynika to z audytu i pozostaje w związku przyczynowo - skutkowym ze zmianą źródła ciepła;
- g) budowa lub modernizacja systemu pozyskiwania Ciepłej Wody Użytkowej;
- h) instalacja systemu zarządzania energią np.: termostaty, czujniki temperatury, pogodowe, obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, gotowe systemy, urządzenia pomiarowe itp.) mające na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania;
- i) modernizacją kotłowni (kwalifikowane jest wyłącznie następujące zakresy prac tj. budowa/wymiana instalacji elektrycznej wewnętrznej, budowa/przebudowa instalacji wodno-kanalizacyjnej wewnętrznej, montaż gazowej instalacji wewnętrznej/budowa zewnętrznego zbiornika gazu płynnego wraz z budową przyłącza pomiędzy zbiornikiem a budynkiem, wkład kominowy; budowa/przebudowa systemu wentylacji o ile jest wymagana projektem, koszt przyłącza do sieci w granicach działki).

6.4.2 Wydatki dot. instalacji OZE na cele niezwiązane z ogrzewaniem, np. na cele pozyskiwania CWU albo mikroinstalacji do produkcji prądu, np. fotowoltaicznej albo

wiatrowej (ale tylko o mocy zainstalowanej odpowiadającej zapotrzebowaniu budynku w latach ubiegłych, chyba że mikroinstalacja posłuży zaspokojeniu zwiększonych potrzeb wynikających z zastosowania ogrzewania elektrycznego);

6.4.3 Wydatki związane z ułatwieniem dostępu do obsługi urzędzeń przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące w domach jednorodzinnych lub mieszkaniach, w których dokonywana jest modernizacja źródła ciepła – w kwocie nieprzekraczającej połowy wartości grantu;

6.4.4 Wydatki związane ze sporządzeniem audytu energetycznego / uproszczonego audytu energetycznego wg metodologii udostępnionej przez IOK.

6.4.5 **Nie mogą stanowić wydatków kwalifikowalnych** prace dotyczące: zmiany układu pomieszczeń kotłowni, wyposażenia pomieszczeń w meble, montaż urzędzeń sanitarnych, wykończenie pomieszczeń kotłowni), prace związane z remontem klatki schodowej, budową przyłącza poprowadzonego od sieci gazowej do granic działki.

6.5. **Maksymalny poziom dofinansowania – 85% wydatków kwalifikowanych.** Nie przewiduje się zaliczek, Grantobiorca jest zobowiązany do zapewnienia środków na realizację projektu wyłącznie w formie pieniężnej.

6.6. **Wartość przekazanego grantu nie może przekroczyć kwoty 25 000,00 zł.**

6.7. W przypadku prawnej możliwości odliczenia podatku VAT przez Grantobiorcę, wysokość podatku VAT będzie kosztem niekwalifikowalnym.

6.8. Wymiana źródeł ciepła dotyczy wyłącznie domów jednorodzinnych i mieszkań, lokale użytkowe muszą być wyłączone z projektu lub z kwalifikowalności.

Przyznane dofinansowanie może stanowić pomoc publiczną/pomoc de minimis. Na poziomie Grantobiorcy pomoc publiczna może wystąpić jeśli inwestycja dotyczyć będzie pomieszczeń mieszkalnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej (lub wynajmowanych na cele mieszkalne) albo Grantobiorcą będzie podmiot z zasady prowadzący działalność gospodarczą w dziedzinie mieszkalnictwa, taki jak spółdzielnia mieszkaniowa lub TBS (zgodnie z interpretacją UOKiK).

W przypadku dodatkowych inwestycji w instalacje do wytwarzanie energii z OZE z możliwością jej sprzedaży jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów unijnych, ponieważ stanowi oferowanie towaru (energii) na rynku. Podmioty wytwarzające taką energię, dostarczając ją do sieci konkurują z innymi podmiotami wytwarzającymi energię. Nie ma przy tym znaczenia wielkość sprzedaży ani skala możliwej konkurencji.

Jednakże w nawiązaniu do pkt 207 *Komunikatu Komisji: Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (2016/C 262/01, zwanego dalej*

„Komunikatem”), finansowanie infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres pomocy państwa, pod warunkiem, że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy (ang. *purely ancillary*). KE przy interpretacji ww. przepisu stanęła na stanowisku, iż, pomimo że wytwarzanie energii elektrycznej i wprowadzanie jej do sieci stanowi działalność gospodarczą, w przypadku projektów prosumenckich tego rodzaju działalność nie ma takiego charakteru, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów:

- a) Beneficjent (grantobiorca) nie prowadzi działalności gospodarczej i nie udostępnia powierzchni innym podmiotom w celu prowadzenia działalności gospodarczej,
- b) wytworzona energia jest zużywana na potrzeby własne,
- c) rozmiar (zdolność wytwórcza instalacji) nie przekracza realnego zapotrzebowania na energię danego prosumenta).

Powyższe wynika z faktu, że przedmiotowa instalacja powstaje na użytek konsumenta nieprowadzącego działalności ekonomicznej i tylko w celu zaspokojenia jego potrzeb, a wprowadzenie energii do sieci ma charakter incydentalny. W sytuacji, gdy instalacja prosumenta wytwarza nadwyżkę energii, która jest wprowadzana do sieci, tego rodzaju działalność gospodarcza może zostać uznana za mającą charakter pomocniczy.

Zatem w przypadku instalacji prosumenckich (fotowoltaicznych / lub wykorzystujących siłę wiatru), zakładanych w budynkach jednorodzinnych, budynkach wielorodzinnych gdy ostateczni odbiorcy nie prowadzą w nich żadnej innej działalności gospodarczej, wprowadzanie nadwyżek energii do sieci może być uznane za działalność gospodarczą o charakterze pomocniczym, o ile zostaną spełnione warunki wskazane w pkt. 207 Komunikatu. Grantobiorca zobowiązany jest złożyć stosowne oświadczenie w tym zakresie.

Grantodawca, który na mocy umowy o dofinansowanie projektu grantowego będzie udzielał Grantobiorcom pomoc de minimis, dokona tego w oparciu o stosowne zapisy tj. rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Grantobiorca może również otrzymać pomoc publiczną w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 roku uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – art. 37 tj. pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych oraz art. 41 GBER tj. pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych. W prawie krajowym te formy pomocy regulowane są przez rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 oraz rozporządzenie Ministra



Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.

Do wniosku o udzielenie grantu, każdy Grantobiorca powinien dołączyć:

- kopie wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis (lub oświadczenie o wielkości pomocy de minimis), jaką otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzednich lat podatkowych, lub - jeżeli nie otrzymał w w/w okresie pomocy de minimis – oświadczenie o nieotrzymaniu pomocy de minimis w tym okresie;
- formularz informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (formularz jest załącznikiem do wniosku o dofinansowanie składanego w ramach RPO WD);

Uczestnik projektu ma możliwość skorzystania z takiej pomocy w przypadku gdy taka pomoc wraz z planowanym grantem nie przekroczyła w okresie ostatnich 3 lat limitu 200 000,00 EUR. Uczestnicy, którzy otrzymali już pomoc de minimis dołączają do składanego wniosku zestawienie otrzymanej pomocy na bazie posiadanych zaświadczeń o udzieleniu tejże pomocy oraz formularz informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis. W przypadku przyznania Grantu ponowna weryfikacja poziomu otrzymanej pomocy de minimis przez grantobiorcę będzie przeprowadzona na etapie podpisywania umowy o powierzenie grantu.

6.9. Grantobiorca przystępując do projektu deklaruje, że wyraża zgodę na systematyczne monitorowanie przebiegu realizacji, osiągnięcia wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu, których wartości zostały określone we wniosku o udzielenie grantu na podstawie opracowanego audytu energetycznego, wykazania osiągnięcia wskaźników produktu na etapie rozliczania grantu, osiągnięcia wskaźników rezultatu projektu w terminie do 12 miesięcy od zakończenia przedsięwzięcia. Ponadto w umowie powierzenia grantu zostanie zamieszczony opis skutków wynikających z nieosiągnięcia lub niezachowania wskaźników projektu z przyczyn leżących po stronie Grantobiorcy – obligujący Grantobiorcę do pomniejszenia lub zwrotu wypłaconego grantu, proporcjonalnie do poziomu niezrealizowanego wskaźnika.

## **7. INFORMACJE O TRYBIE WYPŁACANIA GRANTÓW, W TYM ZAKRES WYMAGANEJ DOKUMENTACJI OD GRANTOBIORCY ORAZ JEJ WERYFIKACJA**

7.1. Po zakwalifikowaniu się Grantobiorcy do otrzymania grantu zawiera on z Grantodawcą umowę o powierzenie grantu, która określać będzie:

- a) wydatki (zadania), Grantobiorcy objęte grantem,
- b) kwotę grantu i wkładu własnego,
- c) okres realizacji grantu, z uwzględnieniem wyznaczonego terminu złożenia ostatniego

- wniosku o płatność przez grantodawcę,
- d) warunki przekazania i rozliczenia grantu,
  - e) obowiązki związane z monitorowaniem wskaźników realizacji grantu,
  - f) zobowiązanie do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celami projektu grantowego,
  - g) zobowiązanie do poddania się kontroli przeprowadzanej przez Grantodawcę lub uprawnione podmioty (IZ RPO WD/IP/UKS/KE),
  - h) zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych, w tym w zakresie wyrażenia zgody Grantobiorcy na przetwarzanie danych osobowych oraz wykonywania wobec niego obowiązków informacyjnych.

7.2. Warunkiem otrzymania przez Grantobiorcę refundacji jest:

- przedłożenie prawidłowo wypełnionego, kompletnego oraz spełniającego wymogi formalne, merytoryczne i rachunkowe Wniosku o wypłatę Grantu wraz z załącznikami,
- pozytywnie zaopiniowany protokół z wizji lokalnej w zakresie prawidłowości realizacji przedsięwzięcia,
- zakończy realizację inwestycji w terminie wynikającym z umowy o powierzenie grantu.

7.3 Wraz z wnioskiem o wypłatę grantu należy złożyć w formie kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem następujące dokumenty:

a) Dowód księgowy – potwierdzający wykonanie usług/robót/dostawę towaru (faktura, rachunek) na rzecz Grantobiorcy wraz z pisemną adnotacją świadczącą o otrzymaniu przez Grantobiorcę dofinansowania zawierająca mi.n zapis: *„Faktura płatna w ramach dofinansowania z EFRR z Działania 3.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020”*;

b) Dowód zapłaty dowodu księgowego (potwierdzenie przelewu, wyciąg bankowy, KP) Dowód zapłaty nie jest wymagany w przypadku, gdy na dowodzie księgowym widnieje adnotacja świadcząca o tym, że zapłata została uiszczona gotówką (wskazanie gotówki jako sposobu zapłaty nie jest jednoznaczne z uregulowaniem należności z faktury. Na fakturze musi się znaleźć określenie typu „Zapłacono” wraz z określeniem wartości lub „do zapłaty 0,00 zł”. Dopuszcza się także umieszczenie przez sprzedawcę w momencie uiszczenia zapłaty pieczętki „Zapłacono gotówką”);

Uwaga - przepisy prawa krajowego (art. 22 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej) regulują próg kwotowy, do którego można dokonywać transakcji w gotówce (jeżeli dana transakcja opłacana jest w kilku transzach/ratach – kwotę progową należy odnosić do łącznej ilości dokonanych płatności, a nie do jednej transzy/raty);

- c) Dokument potwierdzający likwidację dotychczasowego źródła ciepła, np. protokół ze złomowania lub pismo z wizji lokalnej potwierdzające likwidację dotychczasowego źródła (nie dopuszcza się oświadczeń Grantobiorcy);
- d) protokół poświadczający odbiór robót / usług / montażu / podłączenia nowych źródeł ciepła / CWU;
- e) protokół poświadczający odbiór robót / usług oraz wystawionego przez certyfikowanego instalatora OZE protokołu montażu / podłączenia zakupionych urządzeń do produkcji energii elektrycznej. Przez uprawnionego instalatora rozumie się osobę posiadającą ważny certyfikat potwierdzający kwalifikacje do instalowania odnawialnych źródeł energii (art. 136 i art. 145 ustawy o odnawialnych źródłach energii);
- f) Umowa zawarta pomiędzy Grantobiorcą a wykonawcą wraz z ewentualnymi aneksami;
- g) Dokumenty w zakresie wyboru wykonawcy (p. rozdz. 8);
- h) Umowa na podłączenie do sieci wraz z ewentualnymi aneksami;
- i) Inne dokumenty specyficzne dla przedsięwzięcia - jeśli dotyczy.

Ponadto Oryginały oświadczeń podpisanych przez Grantobiorcę w zakresie:

- poniesienia wydatków w sposób oszczędny, tzn. niezawyżony w stosunku do średnich cen i stawek rynkowych i spełniający wymogi uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- braku wystąpienia podwójnego dofinansowania wydatków (dofinansowania tego samego zakresu inwestycji),
- prawnej możliwości odzyskania podatku VAT – dotyczy tych Grantobiorców, którzy prowadzą działalność gospodarczą, na którą ma wpływ udzielone wsparcie,
- wysokości dotychczas udzielonej pomocy de minimis,
- prawa do dysponowania lokalem/nieruchomością wg prawa budowlanego.

7.4. W przypadku instalacji fotowoltaicznej za zakończenie przedsięwzięcia przyjmuje się nie tylko ukończenie samych prac związanych z montażem fotowoltaiki, ale podpisanie umowy dwustronnej z dystrybutorem energii oraz zainstalowanie licznika dwukierunkowego i zyskaniem zaświadczenia OSD dotyczącym przyłączenia mikroinstalacji do sieci.

7.5 Grantodawca ma prawo zażądać od Grantobiorcy złożenia uzupełnień bądź wyjaśnień dotyczących wniosku o wypłatę grantu oraz innych dokumentów, a Grantobiorca jest zobowiązany do dokonania niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnień bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 7 dni kalendarzowych od daty otrzymania wezwania.

7. 6 Grantodawca przed przekazaniem środków do Grantobiorcy, zweryfikuje przedłożone przez Grantobiorcę dokumenty pod kątem sprawdzenia:

- a) czy produkty i usługi, które zostaną objęte wsparciem zostały dostarczone Grantobiorcy,

- b) czy wydatki deklarowane przez Grantobiorcę zostały poniesione,
- c) czy spełniają one wymogi stawiane przez obowiązujące przepisy prawa, wymagania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 i warunki wsparcia.

7.7. Granty przekazywane są Grantobiorcom wyłącznie **w formie refundacji**.

7.8. Grantodawca będzie przekazywał środki finansowe na rachunek bankowy wskazany przez Grantobiorcę we wniosku o udzielenie grantu.

7.9. Nie ma możliwości zmiany przeznaczenia grantów określonego w umowie o powierzenie grantów.

## **8. SPOSÓB REALIZACJI ZAMÓWIEŃ PRZY ZAKUPIE, DOSTAWACH, USŁUGACH**

8.1. Grantobiorca zobowiązany jest do wykazania (w stosunku do Grantodawcy), iż dokonane wydatki kwalifikowane zostały przez niego poniesione w sposób oszczędny, tzn. niezawyżony w stosunku do średnich cen i stawek rynkowych i spełniający wymogi uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów w postaci oświadczenia przedkładanego na etapie składania wniosku o wypłatę grantu.

8.2. Grantobiorca zobowiązany jest do bezpośredniego skierowania zapytania ofertowego dotyczącego realizowanego wydatku do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców w celu pozyskania porównania i wyboru najkorzystniejszej oferty rynkowej. Udokumentowanie obejmuje wszystkie otrzymane oferty. Wymóg będzie spełniony, gdy w odpowiedzi na zapytanie ofertowe zostaną złożone co najmniej **trzy ważne oferty**, przy czym oferta niezgodna z zapytaniem ofertowym nie stanowi oferty ważnej. Zapytanie oraz zwrotne pozyskanie ofert powinno się odbyć nie później niż w okresie pomiędzy otrzymaniem informacji o uzyskaniu grantu a podpisaniem umowy o powierzenie grantu.

8.3. Grantobiorca zobowiązany jest do udokumentowania przeprowadzonej procedury poprzez zgromadzenie i archiwizację stosownej dokumentacji, (np. zapytań ofertowych, pisemnych ofert). Pozyskane oferty powinny być sporządzone nie wcześniej niż data opublikowania na stronach internetowych gmin Listy Grantobiorców wybranych do dofinansowania.

8.4. Grantobiorca może kierować do Grantodawcy pytania i wątpliwości względem Zamówień w projekcie.

## 9. INFORMACJE O WYMOGACH W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA GRANTÓW

9.1. Zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy o powierzenie grantu odbędzie się poprzez:

9.1.1. Wprowadzenie w umowie o powierzenie grantu zapisów dotyczących zobowiązania do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celami projektu. Wprowadzona zostanie informacja o terminie zwrotu grantu – 14 dni od daty otrzymania wezwania do zwrotu grantu lub jego części oraz o rachunku bankowym, na który zwrot powinien zostać dokonany.

9.1.2. Wprowadzenie w umowie o powierzenie grantu zapisów dotyczących obowiązku poddania się monitoringowi i kontroli grantów wg zasad opisanych w niniejszej Procedurze.

9.1.3. Złożenie przez Grantobiorcę weksla *in blanco* opatrzonego klauzulą „na zlecenie” wraz z deklaracją wekslową w momencie podpisania umowy o powierzenie grantu.

## 10. ZASADY DOTYCZĄCE ODZYSKIWANIA GRANTÓW W PRZYPADKU ICH WYKORZYSTANIA NIEZGODNIE Z CELAMI PROJEKTU GRANTOWEGO

10.1. Zabezpieczenie grantów stanowią zapisy umowy o powierzenie grantu dotyczące zobowiązania Grantobiorcy do zwrotu środków w przypadku niewywiązywania się z realizacji umowy. Niewywiązywanie się Grantobiorcy z realizacji umowy (a w szczególności wykorzystanie środków niezgodnie z celami projektu), stanowi podstawę do rozwiązania w trybie natychmiastowym umowy o powierzenie grantu.

10.2. W przypadku uznania za konieczny, zwrot grantu lub jego części nastąpi na pisemne wezwanie Grantodawcy w terminie 14 dni kalendarzowych na wskazany przez niego rachunek bankowy.

10.3. Zobowiązanie do zwrotu grantu zawarte będzie w treści umowy o powierzenie grantu o następującej treści: "W przypadku rozwiązania umowy Grantobiorca zobowiązany jest do zwrotu całości otrzymanego grantu, w związku z realizacją niniejszej umowy. Gmina, w formie pisemnej, wzywa Grantobiorcę do zwrotu należności. Grantobiorca w terminie 14 dni od daty doręczenia mu wezwania, dokonuje zwrotu na rachunek bankowy wskazany w wezwaniu".

## 11. ZASADY DOTYCZĄCE MONITOROWANIA I KONTROLI GRANTÓW

11.1. Grantodawca będzie prowadził monitoring i kontrolę powierzonych grantów między innymi poprzez system monitoringu będący przedmiotem projektu.

11.2. W umowie o powierzenie grantu znajdują się odpowiednie zapisy dotyczące poddania się przez Grantobiorcę czynnościom kontrolnym wykonywanym na potrzeby projektu przez Grantodawcę oraz inne instytucje do tego uprawnione. Grantobiorca zostanie poinformowany o:

- a) obowiązku likwidacji dotychczasowego źródła ciepła oraz o potwierdzenia tego faktu w oparciu o dokumenty takie jak np. protokół złomowania lub wizję lokalną potwierdzającą na piśmie wykonanie obowiązku;
- b) konieczności użytkowania wyłącznie dofinansowanego źródła ciepła jako podstawowego w budynku / mieszkaniu;
- c) braku możliwości nieuprawnionych modyfikacji kotła umożliwiających spalanie odpadów lub paliw niedopuszczonych w konkursie jak węgiel czy olej opałowy (np. drobiony dodatkowy ruszt).

11.3. Grantobiorcy umożliwiają pełny i niezakłócony dostęp do wszelkich informacji, rzeczy, materiałów, urządzeń, sprzętów, obiektów, terenów i pomieszczeń, w których realizowany będzie grant lub zgromadzona będzie dokumentacja dotycząca realizowanego grantu, związanych z realizacją umowy o powierzenie grantu.

11.4. Planowane są następujące metody monitorowania i kontroli realizacji projektu:

- a) kontakty z Grantobiorcami poprzez e-mail, telefon;
- b) minimum jedna bezpośrednia wizyta w miejscu montażu instalacji;
- c) w przypadku bezpośrednich wizyt Grantobiorcy będą informowani telefonicznie lub poprzez e-mail przez Grantodawcę z wyprzedzeniem minimum 3 dni o terminie monitoringu bądź kontroli.

11.5. Grantobiorca zobowiązuje się do osiągnięcia, w terminie wskazanym w umowie o powierzenie grantu, efektu rzeczowego i ekologicznego.

11.6. Grantodawca zobowiązany jest do pomiaru efektu ekologicznego osiągniętego dzięki realizacji Projektu.

11.7. Grantobiorca zostanie poinformowany przed podpisaniem umowy o powierzenie grantu jaki efekt ekologiczny musi osiągnąć na podstawie dokumentów zgłoszeniowych oraz weryfikacji technicznej, o których mowa we wcześniejszej części Procedury.

11.8. Grantobiorca przystępując do projektu zobligowany zostanie do zachowania trwałości z projektu grantowego wynikającej z art. 71 Rozporządzenia nr 1303/2013, tj. zapewni, że przez 5 lat od dokonania płatności końcowej (min. do 31.12.2026 r.) nie nastąpi zmiana własności elementu infrastruktury; istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.

## 12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

12.1. Procedura realizacji projektu grantowego stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu i wymaga weryfikacji i zatwierdzenia przez DIP.

12.2. Dopuszcza się wprowadzenie zmian do niniejszej Procedury realizacji projektu grantowego, w przypadku konieczności wprowadzenia zmian wynikających z uwag DIP. Jeśli DIP wskaże konieczność zmian zapisów, korekcie mogą zostać poddane następujące dokumenty:

- a) Procedura realizacji projektu grantowego,
- b) Kryteria oceny Projektu Grantowego,
- c) Umowa o powierzenie grantu.

12.3. Grantodawca zobowiązuje się na bieżąco aktualizować treść Procedury realizacji projektu grantowego oraz udostępnić ją na stronach internetowych każdej z gmin partnerskich. Grantobiorca zobowiązuje się stosować aktualną wersję Procedury oraz załączników.

12.4. W przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą grant stanowi pomoc de minimis, a jej udzielenie następuje, w zależności od zakresu prowadzonej działalności, zgodnie z:

12.4.1 rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. UE L 352/1 z 24.12.2013);

12.4.2 rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

12.5. Warunkiem uzyskania grantu przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis jest przedłożenie zaświadczeń lub oświadczeń, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30.04.2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy

publicznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 362 ze zm.) oraz – w zależności od rodzaju pomocy de minimis, o którą ubiega się wnioskodawca – informacji określonych w:

12.5.1 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29.03.2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. Nr 53, poz. 311 ze zm.);

12.5.2 w przypadku pomocy de minimis na podstawie rozporządzenia Komisji UE nr 1407/2013, albo rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.06.2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie – w przypadku pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

12.6. Grantobiorca wyraża zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych zgodnie z RODO wyłącznie dla potrzeb realizacji projektu w zakresie niezbędnym do jego prawidłowej realizacji na każdym etapie realizacji projektu zarówno przez Grantodawcę jak również DIP. We wniosku o udzielenie grantu zawarte zostaną stosowne zapisy i oświadczenia.

### 13. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1 – Kryteria Oceny Projektu Grantowego

Załącznik 2 – Wzór umowy o powierzenia grantu

WÓJT  
  
mgr inż. Wojciech Głogulski